

VŠEOBECNÉ POISTNÉ PODMIENKY POISTENIA MAJETKU A ZODPOVEDNOSTI ZA ŠKODU BYTOVÉ DOMY VPPBD/0609

platné od 01.06.2009 do 31.03.2012

Všeobecné ustanovenia

Článok 1

Úvodné ustanovenie

Pre zmluvné poistenie majetku a zodpovednosti za škodu, ktoré uzaviera Union poisťovňa, a.s. (ďalej len „Union“), platia tieto Všeobecné poistné podmienky poistenia majetku a zodpovednosti za škodu – bytové domy VPPBD/0609 (ďalej len „VPPBD“) a poistná zmluva.

Článok 2

Výklad pojmov

Pre účely poistenia podľa týchto VPPBD platí ďalej uvedený výklad pojmov:

1. **Poistený** – fyzická alebo právnická osoba, na ktorej majetok alebo na ktorej zodpovednosť za škodu sa poistenie vzťahuje.
2. **Poistník** – fyzická alebo právnická osoba, ktorá uzavrela s Unionom poistnú zmluvu a je povinná platiť poistné. Poistený a poisťník môžu byť totožnou osobou.
3. **Poistený majetok** – nehnuteľný majetok uvedený v poistnej zmluve ako „predmet poistenia“.
4. **Poistné obdobie** – časové obdobie dohodnuté v poistnej zmluve, za ktoré sa platí poistné.
5. **Škoda (pre časť I.)** – poškodenie alebo zničenie poisteného majetku.
6. **Škoda (pre časť II.)** – poškodenie, zničenie alebo strata veci tretej osoby alebo poškodenie telesnej integrity tretej osoby, vrátane choroby alebo invalidity vyplývajúcej z tohto poškodenia.
7. **Poškodenie veci** – zmena stavu veci, ktorú objektívne je možné odstrániť opravou alebo rekonštrukciou, alebo taká zmena stavu veci, ktorú objektívne opravou alebo rekonštrukciou nie je možné odstrániť, avšak vec je možné ďalej používať na pôvodný účel.
8. **Zničenie veci** – zmena stavu veci, kedy vec nie je možné ďalej používať na pôvodný účel a pôvodný účel veci nie je možné prinavrátiť. Za zničenú sa považuje aj vec, u ktorej by náklady na opravu alebo rekonštrukciu presiahli technickú hodnotu veci v čase bezprostredne pred vznikom škody.
9. **Strata veci** – stav, keď poškodený nezávisle od svojej vôle stratil možnosť vecou hmotne disponovať.
10. **Náhodná udalosť** – udalosť, o ktorej sa dá predpokladať, že v priebehu doby poistenia môže nastať, nevie sa však kedy nastane, alebo či vôbec nastane. Za náhodnú udalosť sa nepovažujú udalosti, ktoré nastávajú opakovane a z rovnakej príčiny.
11. **Stavba** – zastrešená budova alebo hala, ktorá je pevne spojená so zemou, bola postavená v súlade s projektovou dokumentáciou a podľa platných noriem, je skolaudovaná a využívaná na účel, na ktorý bola stavebne určená.
12. **Stavebné súčasti** – časti stavieb, ktoré sú k nej pevne pripojené (napr. okná, dvere, bleskozvod, dlažby, podlahové krytiny vrátane plávajúcich podláh, sanitárne vybavenie WC a kúpeľní, rozvody vody, elektriny, plynu a iných médií, mechanické a elektrické zabezpečovacie zariadenie, stabilné samočinné hasiace zariadenie, elektrická požiarňa signalizácia). Za stavebné súčasti sa nepovažuje akýkoľvek nábytok (napr. vstavané skrine, kuchynské linky, šatníky).
13. **Stavebné úpravy** – stavebné práce alebo stavebné súčasti, ktoré na vlastné náklady v prenajatej stavbe realizoval nájomca so súhlasom vlastníka.
14. **Nedbanlivosť** – konanie alebo opomenutie konania, o ktorom osoba vedela, že ním môže spôsobiť škodu, ale bez primeraných dôvodov sa spoliehala, že škoda nenastane. Za nedbanlivosť sa považuje aj také konanie alebo opomenutie konania, o ktorom osoba nevedela, že ním môže spôsobiť škodu, hoci o tom vzhľadom na okolnosti a na svoje osobné pomery vedieť mohla a mala. Nedbanlivosťou sa rozumie aj poverenie nepoučenej osoby obsluhou poistenej veci.
15. **Úmyselné konanie** – konanie alebo opomenutie konania, ktorým osoba vedome poruší platné právne a iné predpisy alebo povinnosti vyplývajúce z VPPBD alebo z poistnej zmluvy alebo koná v rozpore s technickou, projektovou či inou dokumentáciou. Úmyselným konaním sa pre účely týchto VPPBD rozumie aj konanie pod vplyvom alkoholu alebo návykovej látky.
16. **Primerané náklady** – cena opravy veci alebo jej časti, ktorá je v čase a v mieste poistnej udalosti obvyklá. Za primerané náklady sa nepovažujú náklady za prácu nadčas, nočnú prácu, prácu v dňoch pracovného voľna a pokoja, náklady na zrýchlenú dopravu náhradných dielov, cestovné náhrady a náklady technikov a expertov zo zahraničia.
17. **Východisková hodnota poistenej veci** – hodnota poisteného majetku, za ktorú by bolo možné rovnakú vec v danom čase nadobudnúť ako novú, pričom čas, ku ktorému sa táto hodnota určuje, je uvedený v jednotlivých ustanoveniach týchto VPPBD.
18. **Technická hodnota poistenej veci** – východisková hodnota poisteného majetku znížená o hodnotu amortizácie.
19. **Živelná udalosť** – udalosť definovaná v ods. 20 až 36.
20. **Požiar** – oheň v podobe plameňa, ktorý vznikol mimo zdroja na to určeného, alebo ktorý tento zdroj nekontrolovateľným spôsobom opustil a rozširuje sa vlastnou silou. Za škodu spôsobenú rizikom požiar sa považuje aj škoda spôsobená pri hasení alebo pri strhnutí stavby pri likvidácii požiaru. Za požiar sa nepovažuje taká udalosť, pri ktorej boli predmety poškodené alebo zničené v dôsledku vystavenia úžitkovému ohňu (napr. pec, krb), dymu, teple alebo elektrickému prúdu (ak pri tom nedošlo k horeniu) alebo spadli do zdroja ohňa (pec, ohnisko a pod.) alebo boli do neho vhoďené.
21. **Úder blesku** – priamy úder blesku do predmetu poistenia alebo do zariadenia ochrany pred bleskom inštalovaného v chránenom priestore. Za škody spôsobené úderom blesku sa považujú len škody vzniknuté:
 - a) tepelnými a mechanickými účinkami blesku, ktoré spôsobili poznateľné poškodenie alebo zničenie predmetu poistenia alebo zariadenia ochrany pred bleskom,
 - b) elektromagnetickými účinkami blesku, ak súčasne vznikla škoda podľa písm. a).
22. **Výbuch** – prejav rozpínavej sily plynu alebo pary s prudkým priebehom. Výbuchom tlakovej nádoby (napr. kotol, potrubie) sa rozumie len taká udalosť, keď sú jej steny potrhane v takom rozsahu, že dôjde k náhlemu vyrovnaniu rozdielu tlaku medzi vnútornou a vonkajšou stranou nádrže. Za výbuch sa nepovažujú škody, ktoré vznikli podtlakom, aerodynamickým nárazom alebo výbuchom vzniknutým v spaľovacom priestore spaľovacieho motora, v hlavniach strelných zbraní a v iných zariadeniach, pri ktorých sa energia vzniknutá pri výbuchu cieľavedome využíva.
23. **Pád lietadiel** – zahrňuje pád, zrútenie alebo náraz lietadla s posádkou (motorového alebo bezmotorového), jeho časti alebo nákladu.
24. **Víchrice** – prúdenie vzduchu, ktorého rýchlosť dosahuje v mieste poistenia aspoň 75 km/h (resp. 20,8 m/s). Pokiaľ nie je možné preukázať na mieste poistenia výskyt víchrice, poskytne Union poistné plnenie len v prípade, že poistený preukáže, že v okolí miesta poistenia prúdenie vzduchu spôsobilo škody aj na iných, rovnako odolných budovách. Za škody spôsobené víchricou sa považujú aj škody vzniknuté vrhnutím častí stavieb, stromov alebo iných predmetov spôsobeným víchricou na poistenú vec.
25. **Krupobitie** – jav, pri ktorom kúsky ľadu (bez ohľadu na ich veľkosť alebo hmotnosť) vznikajúce v atmosfére dopadajú na poistenú vec, v dôsledku čoho prichádza k jej poškodeniu alebo zničeniu.
26. **Záplava** – väčšie množstvo vody, ktoré zaplaví súvislú plochu v mieste alebo v okolí miesta poistenia, kde bude určitý čas stáť alebo prúdiť a spôsobí na poistenom majetku škodu. Pritom nerozhoduje odkiaľ voda prišla, odkiaľ a ako na miesto poistenia vnikla a ako škodu spôsobila (napr. dažďe, topenie snehu, vzdutá hladina spodnej vody a podobne).
27. **Povodeň** – zaplavenie územných celkov vodou, ktorá sa vyliala z brehov vodných tokov alebo vodných nádrží (napr. úrodných priehrad a rybníkov), alebo ktorá tieto brehy alebo hrádze pretrhla. Poistením sú kryté nielen škody vzniknuté vodou, ktorá

- opustila svoje prirodzené brehy a riečne korytá, ale aj škody, ktoré zapríčinila spodná voda vzdutá povodňou bez ohľadu na to, či už vystúpila na zemský povrch alebo len pod povrch.
28. **Zosuv pôdy** – pohyb pôdy pôsobením gravitácie a vyvolávaný porušením rovnováhy, ku ktorému svahy zemského povrchu dospeli dlhodobým vývojom. Poistením nie sú kryté zosuvy súvisiace s ľudskou činnosťou (napr. v dôsledku stavebných prác) a zosuvy pôdy následkom prírodných vplyvov do zemských dutín vytvorených ľudskou činnosťou.
29. **Zrútenie skál a zemín** – pohyb skál, častí hornín alebo masy zemín, ku ktorým dochádza náhle. Poistením nie sú kryté zrútenia súvisiace s ľudskou činnosťou a zrútenia do zemských dutín, vytvorených ľudskou činnosťou.
30. **Zosuv alebo zrútenie lavín** – jav, pri ktorom sa masa snehu alebo ľadu na svahu uvedie do pohybu a následne sa rúti do údolia. Za zosuv alebo zrútenie lavín sa nepovažuje pohyb snehu alebo ľadu po streche stavby (napr. pri topení snehu).
31. **Zemetrasenie** – otrasy zemského povrchu, ktoré v mieste poistenia dosahujú minimálne šiesty stupeň stupnice EMS 98.
32. **Tiaž snehu alebo námrazy** – deštruktívne pôsobenie tiaže snehu alebo námrazy na strechu alebo nosné konštrukcie budov alebo na zariadenie v dôsledku väčšej hmotnosti snehu alebo námrazy ako je dimenzovaná nosnosť strechy alebo nosnej konštrukcie.
33. **Náraz vozidla** – zrážka (náraz) koľajového, cestného vozidla alebo samohybného pracovného stroja (okrem jeho pracovnej činnosti) do poistenej veci. Poistením nie sú kryté škody na vozidle, ktoré spôsobilo náraz a škody pokiaľ boli spôsobené vozidlom poisteného.
34. **Zadymenie** – pôsobenie dymu, ktorý náhle unikol z vykurovacích, varných, sušiarenských alebo spaľovacích zariadení nachádzajúcich sa na mieste poistenia, na poistenú vec, alebo pôsobenie dymu, ktorý vznikol pri požiari alebo výbuchu v mieste poistenia, na poistenú vec. Poistením nie sú kryté škody vzniknuté trvalým pôsobením dymu.
35. **Nadzvuková vlna** – tlaková vlna vyvolaná preletom lietadla.
36. **Pád stromov, stožiarov a iných predmetov** – pohyb telesa, ktorý má znaky voľného pádu a nie je súčasťou poistenej veci.
37. **Voda z vodovodných zariadení** – voda, iná kvapalina alebo para, ktoré sa dostali v dôsledku poruchy mimo svoj obvyklý priestor z:
- a) pevne inštalovaných vodovodných zariadení alebo nádrží,
 - b) ústredného, etážového alebo diaľkového kúrenia,
 - c) klimatizačného zariadenia,
 - d) stabilného samočinného hasiaceho zariadenia.
- Poistenie sa vzťahuje aj na poškodenie prírodného potrubia vodovodného zariadenia, odpadového potrubia alebo potrubia vykurovacích telies ústredného, etážového alebo diaľkového kúrenia, ak k nemu došlo pretlakom kvapaliny alebo pary alebo zamrznutím vody v potrubí patriacom k stavbe. Poistenie sa však nevzťahuje na prípady ak zamrznutím kvapaliny dôjde k poškodeniu armatúry alebo zariadenia pripojeného na potrubie zabudované na vonkajšom murive stavby alebo na potrubí zakopanom v zemi v hĺbke menej ako 60 cm.
38. **Vodovodné zariadenie** – potrubie privádzajúce alebo odvádzajúce vodu, paru alebo iné kvapaliny. Za vodovodné zariadenie sa nepovažujú akékoľvek vonkajšie dažďové zvody.
39. **Nádrž** – uzavretý alebo z časti otvorený priestor s obsahom vody minimálne 50 litrov (zásobníky vody, vane, akvária, bazény).
40. **Samočinné hasiace zariadenie** – zariadenie určené na detekciu požiaru a jeho hasenie v počiatočných fázach. Skladá sa z jednej alebo viacerých nádrží na vodu a jednej alebo viacerých sprinklerových sústav (potrubné rozvody a ventilové hlavice).
41. **Odcudzenie stavebných súčastí** – odcudzenie poistenej veci:
- a) krádežou,
 - b) lúpežou,
 - c) poškodenie alebo zničenie poistených vecí konaním páchatela smerujúcim k odcudzeniu poistených vecí (poškodzovanie cudzej veci v zmysle Trestného zákona).
42. **Krádež** – prípad, ak páchatel prekoná prekážku a poistenú vec si prisvojí nasledujúcim spôsobom:
- a) do chráneného priestoru vnikne tak, že jeho zabezpečenie zmocní nástrojmi, ktoré nie sú určené na jeho riadne otváranie,
 - b) do chráneného priestoru sa dostane násilím inak ako dvermi,
 - c) v chránenom priestore sa skryje a po jeho uzamknutí sa zmocní poistenej veci. Tento postup páchatela však musí byť preukázaný v následnom trestnom konaní,
 - d) chránený priestor otvorí pomocou originálneho kľúča, legálne zhotoveného duplikátu, uzamykacieho kódu, vstupnej karty a pod., ktorých sa zmocnil krádežou alebo lúpežou,
 - e) demontuje stavebnú súčasť prístupnú z verejného priestranstva, ktorá je k stavbe pevne pripevnená a nachádza sa min. 3 metre nad úrovňou okolitého terénu.
43. **Lúpež** – prípad, ak páchatel v úmysle zmocniť sa poistenej veci:
- a) použije násilie voči poistenému alebo voči osobe žijúcej s ním v spoločnej domácnosti. Použitie omamného, uspávajúceho, či iného paralyzujúceho prostriedku sa považuje za použitie násillia, iba ak je jeho použitie páchatelom preukázané v trestnom konaní,
 - b) použije hrozbu bezprostredného násillia voči poistenému alebo voči osobe žijúcej s ním v spoločnej domácnosti,
 - c) využije fyzickú alebo psychickú tieseň poisteného alebo osoby žijúcej s ním v spoločnej domácnosti, ktorá bola spôsobená úrazom počas alebo bezprostredne pred lúpežou.
- Konanie páchatela musí byť v trestnom konaní kvalifikované ako „lúpež“ orgánmi činnými v trestnom konaní).
44. **Chránený priestor** – miestnosť, stavba (alebo jej časť) alebo pozemok, ktoré sú v poistnej zmluve uvedené ako miesto poistenia.
45. **Vandalizmus** – úmyselné poškodenie alebo úmyselné zničenie poistenej veci inou osobou ako poisteným, jeho manželom/kou, príbuzným v priamom rade, osobami žijúcimi s nimi v spoločnej domácnosti alebo inou osobou, ktorá konala na pokyn alebo so súhlasom niektorej z vymenovaných osôb. Poškodenie alebo zničenie poistenej veci musí byť bezprostredne po jej zistení nahlásené orgánom činným v trestnom konaní, udalosť musí byť v trestnom konaní vyšetrovaná (§§ 245, 246 Trestného zákona) a musí byť vydané uznesenie o začatí trestného stíhania. Nerozhoduje pri tom, či bol páchatel zistený alebo či bolo vznesené obvinenie.
46. **Skrat** – krátkodobé avšak prudké zvýšenie hodnoty elektrického prúdu.
47. **Prepätie** – zvýšenie menovitého napätia o viac ako 1,3 násobok jeho nominálnej hodnoty, v dôsledku napr. kolísania elektrickej siete alebo atmosférickými vplyvmi.
48. **Rozbitie skla** – akákoľvek škoda, pokiaľ nie je vylúčená v čl. 12 ods. 10, spôsobená na:
- a) poistenom vsadenom alebo osadenom okennom alebo dvernom skle, ak došlo k jeho rozbitiu, prasknutiu alebo inému poškodeniu tak, že je nutná jeho výmena,
 - b) bezpečnostnej fólii a nalepených snímačoch rozbitia skla, ak na nich došlo ku škode v súvislosti s poškodením alebo zničením skla, na ktorom sa nachádzali a ich hodnota bola zahrnutá do poistnej sumy.
49. **Lom stroja** – škoda spôsobená chybou konštrukcie, chybou materiálom, výrobnou chybou, zlým spracovaním, dielenskou chybou, pretlakom pary, plynu alebo kvapaliny či podtlakom, nedostatkom vody v kotle, nevyváženosťou alebo roztrhnutím odstredivou silou, prepätím, indukciou, skratom, mrazom alebo plávajúcim ľadom a zlyhaním meracích alebo regulačných prístrojov.
50. **Bytový dom** – budova, v ktorej je viac ako polovica podlahovej plochy určená na bývanie a má viac ako tri byty so spoločným hlavným vstupom z verejnej komunikácie.
51. **Byt** – miestnosť alebo súbor miestností, ktoré sú rozhodnutím stavebného úradu trvalo určené na bývanie a môžu na tento účel slúžiť ako samostatné bytové jednotky.
52. **Nebytový priestor** – miestnosť alebo súbor miestností rozhodnutím stavebného úradu určené na iné účely ako na

bývanie; nebytovým priestorom nie sú spoločné časti domu a spoločné zariadenia domu.

53. **Spoločné časti domu** – časti domu nevyhnutné na jeho podstatu a bezpečnosť, určené na spoločné užívanie, najmä základy domu, strechy, chodby, obvodové múry, priečelia, vchody, schodišťa, spoločné terasy, podkrovia, povaly, vodorovné nosné a izolačné konštrukcie a zvislé nosné konštrukcie.
54. **Spoločné zariadenia domu** – zariadenia určené na spoločné užívanie a slúžiace výlučne tomuto domu. Sú to najmä výťahy, práčovne a kotelne vrátane technologického zariadenia, sušiarne, kočíkárne, spoločné televízne antény, bleskozvody, komíny, vodovodné, teplosnosné, kanalizačné, elektrické, telefónne a plynové prípojky.

Článok 3

Poistná zmluva

1. V poisťnej zmluve sa upravujú v súlade s týmito VPPBD podrobnosti potrebné na splnenie účelu poistenia.
2. Poistná zmluva musí mať písomnú formu. Písomnú formu musia mať aj dodatky k poisťnej zmluve a iné prejavy vôle zmluvných strán, ktoré sa týkajú poistenia (napr. výpoveď z poistenia, oznámenie o vzniku poisťnej udalosti).
3. Poistnú zmluvu možno uzavrieť aj v prospech inej osoby. V takomto prípade sú poisťník a poistený rozdielne osoby. Povinnosti poisteného podľa týchto VPPBD sa vzťahujú aj na poisťníka.
4. Každá zo zmluvných strán má právo písomne vypovedať poisťnú zmluvu do dvoch mesiacov po uzavretí poisťnej zmluvy. Výpovedná lehota je osemdeň; jej uplynutím poistenie zanikne.

Článok 4

Doba trvania poistenia, zmeny a zánik poistenia

1. Poistná doba je doba trvania poistenia, ktorá sa dohodne v poisťnej zmluve. Poistenie sa môže uzavrieť na poisťnú dobu určitú alebo neurčitú.
2. Poistenie začína dňom, ktorý je v poisťnej zmluve uvedený ako začiatok poistenia.
3. Zmenou vlastníka bytu/nebytového priestoru poistenie nezaniká, ale do poistenia automaticky vstupuje nový vlastník.

Článok 5

Označenie rizika pri uzatváraní poisťnej zmluvy

1. Ten, kto uzaviera poisťnú zmluvu, je povinný pravdivo a úplne uviesť odpovede na všetky písomné otázky Unionu týkajúce sa poistenia.
2. Pri vedomom porušení povinnosti uvedenej v ods. 1 tohto článku má Union právo odstúpiť od poisťnej zmluvy, ak by pri pravdivom a úplnom zodpovedaní otázok poisťnú zmluvu neuzavrel. Toto právo môže Union uplatniť do troch mesiacov odo dňa, kedy takúto skutočnosť zistil.
3. Ak sa Union dozvie až po poisťnej udalosti, že jej príčinou je skutočnosť, ktorú pre vedome nepravdivé alebo neúplné odpovede nemohol zistiť pri dojednávani poistenia a ktorá pre uzavretie poisťnej zmluvy bola podstatná, je oprávnený poisťné plnenie odmietnuť. Odmietnutím plnenia poistenie zaniká.

Článok 6

Poistné

1. Poistné je cena za poistenie. Poistné sa stanovuje podľa rozsahu a obsahu poistenia a ohodnotenia rizika a jeho výška je uvedená v poisťnej zmluve.
2. Poistné platí ten, kto uzavrel s Unionom poisťnú zmluvu.
3. Ak bolo poistenie uzavreté na dobu určitú, poisťné sa platí za dohodnuté poisťné obdobie (bežné poisťné).
4. Ak bolo poistenie uzavreté na dobu určitú, poisťné sa platí naraz za celú dobu trvania poistenia (jednorazové poisťné).
5. Bežné poisťné je splatné prvým dňom poisťného obdobia a jednorazové poisťné dňom začiatku poistenia.
6. V poisťnej zmluve je možné dohodnúť platenie poisťného v splátkach. Ak nebude niektorá zo splátok zaplatená včas, má Union právo žiadať zaplatenie celého poisťného.
7. Union má právo na poisťné od začiatku doby poistenia až do jeho zániku.

8. Ak zanikne poistenie pred uplynutím doby, za ktorú bolo zaplatené poisťné, je Union povinný nespotrebovanú časť poisťného vrátiť. Ak nastala poisťná udalosť a dôvod ďalšieho poistenia tým odpadol, patrí Unionu:
 - a) z poisťných zmlúv s bežným poisťným poisťné do konca poisťného obdobia, v ktorom poisťná udalosť nastala,
 - b) z poisťných zmlúv s jednorazovým poisťným celé poisťné.
9. Union má právo jednostranne upraviť výšku poisťného po oznámení skutočnosti uvedenej v čl. 24 ods. 1 písm. b) bod iii) a vi), a to odo dňa, kedy sa o tejto skutočnosti dozvedel.
10. Ak bude poistený s platením poisťného v omeškaní, má Union právo na úroky z omeškania podľa platných právnych predpisov.
11. Ak v čase výplaty poisťného plnenia je poistený v omeškaní s platením poisťného, má Union právo odpočítať sumu dlžného poisťného od poisťného plnenia.

Článok 7

Miesto poistenia

1. Union je povinný poskytnúť poisťné plnenie iba v tom prípade, ak k poisťnej udalosti došlo na mieste označenom v poisťnej zmluve ako „miesto poistenia“.
2. Miesto poistenia musí byť určené adresou (súpisným číslom v obci) alebo katastrálnym územím a číslom parcely (pozemku).

Článok 8

Všeobecné vylúčenia z poistenia

1. Poistenie sa nevzťahuje na škody spôsobené:
 - a) v dôsledku vojnového stavu, občianskych nepokojov, sabotáží, štrajkov, zásahom orgánov štátnej moci a správy, alebo na základe ich nariadení, zhabaním, blokadou, pirátstvom, terorizmu alebo činní podniknutými na jeho kontrolu, prevenciu alebo potlačenie,
 - b) jadrovou reakciou, jadrovým žiarením alebo rádioaktívnou kontamináciou alebo účinkami elektromagnetického poľa,
 - c) azbestom, formaldehydom, olovnatými náterovými hmotami alebo inými karcinogénnymi látkami,
 - d) trvalým vplyvom prevádzky, prirodzeným opotrebovaním alebo trvalým vplyvom chemických, biologických, a fyzikálnych javov (korózia, erózia, kavitácia, usadzovanie vodného kameňa, sadanie a zosúvanie pôdy a pod.), atmosférickými zrážkami, mechanickým poškrabávaním natretých či leštených plôch, priemyselným ostreľom alebo v dôsledku poddolovania,
 - e) chybami alebo nedostatkami, ktoré mali poistené veci v dobe uzatvorenia poisťnej zmluvy (alebo v dobe začiatku poistenia), a ktoré boli alebo mohli byť poistenému známe, a to bez ohľadu na to, či boli známe Unionu alebo nie,
 - f) výpadkom alebo prerušením dodávky elektrickej energie, plynu alebo vody,
 - g) v dôsledku chyby alebo poškodenia, za ktoré zodpovedá zo zákona alebo na základe uzavretej zmluvy dodávateľ, predávajúci, zhotoviteľ veci alebo iný zmluvný partner poisteného.
2. Poistenie sa ďalej nevzťahuje na následné škody všetkého druhu (napr. pokuty, úroky z omeškania, sankcie), následné náklady (napr. expresné poplatky) alebo iné nepriame škody každého druhu (napr. platby nad rámec odškodnenia za škodu na poistených veciach).

Časť I.

Poistenie majetku

Článok 9

Predmet poistenia

Predmetom poistenia je nehnuteľný majetok uvedený v poisťnej zmluve s jednotlivou určenou poisťnou sumou a to:

- a) bytový dom vrátane stavebných súčastí, prípojok, spoločných zariadení bytového domu, spoločných častí bytového domu a nebytových priestorov,
- b) iné stavby (napr. garáže),
- c) ploty vrátane vrát, chodníky po obvode poistenej stavby, studne, septiky a žumpy, ktoré sú v prevádzke a používané.

Článok 10

Rozsah poistenia

V prípade poisťnej udalosti Union nahradí:

- a) škodu na poistenej veci v rozsahu uvedenom vo VPPBD a v poistnej zmluve,
- b) náklady na opatrenia, ktoré vynaložil na odvrátenie bezprostredne hroziacej poistnej udalosti na poistenej veci do výšky predpokladanej hroziacej škody, najviac však do výšky 10% poistnej sumy poistenej veci,
- c) náklady na dopravu poškodenej veci z miesta poistnej udalosti do najbližšieho vhodného miesta opravy, pričom súčet nákladov na opravu poškodenej veci a nákladov na dopravu poškodenej veci do najbližšieho vhodného miesta opravy nesmie presiahnuť technickú hodnotu poškodenej veci,
- d) náklady na zistenie príčiny a rozsahu škody na poistenej veci, ak tieto náklady vynaložil poistený s písomným súhlasom Unionu a to do výšky predpokladanej škody, najviac však do výšky 5% poistnej sumy poistenej veci. Tieto náklady hradí Union aj nad výšku poistnej sumy poistenej veci,
- e) náklady na vypratanie miesta poistenia vrátane strhnutia stojacich častí, odvozu trosiek a iných zvyškov k najbližšej skládke odpadu a ich uloženie alebo zničenie, ďalej náklady na demontáž a remontáž ostatných nepoškodených poistených vecí v mieste poistenia uskutočnené v súvislosti s opravou alebo znovuoobnovením poškodených, zničených alebo stratených vecí pri poistnej udalosti. Tieto náklady hradí Union aj nad výšku poistnej sumy poistenej veci, najviac však do výšky 5% poistnej sumy.

Článok 11

Poistná udalosť

1. Poistnou udalosťou je vznik škody za súčasného splnenia nasledujúcich podmienok. Vznik škody:
 - a) bol spôsobený náhodnou udalosťou,
 - b) bol spôsobený v poistnej zmluve poistenými rizikami,
 - c) nastal počas doby poistenia na poistenom majetku,
 - d) je dôvodom na vznik povinnosti Unionu poskytnúť poistné plnenie podľa VPPBD alebo poistnej zmluvy,
 - e) nebol spôsobený udalosťami uvedenými v čl. 8 alebo 12 alebo poistné plnenie nie je vylúčené podľa čl. 8 alebo 12 týchto VPPBD alebo poistnej zmluvy.
2. V poistnej zmluve je možné dojednať poistenie na tieto riziká:
 - a) živelná udalosť,
 - b) voda z vodovodného zariadenia,
 - c) odcudzenie stavebných súčastí,
 - d) vandalizmus,
 - e) rozbitie skla,
 - f) lom stroja.

Článok 12

Vylúčenia z poistenia

1. Poistenie sa nevzťahuje na:
 - a) pozemky, zvieratá, rastliny, porasty,
 - b) stavby, ktoré nespĺňajú definíciu v čl. 2 ods. 11.
2. Poistenému nevzniká právo na poistné plnenie za:
 - a) škody spôsobené úmyselným konaním alebo nedbanlivosťou poisteného, jeho manželom/kou alebo príbuzným v priamom rade, alebo osobami žijúcimi s ním v spoločnej domácnosti, alebo inou osobou, ktorá konala na pokyn alebo so súhlasom niektorej z uvedených osôb,
 - b) ak je poistený obchodnou spoločnosťou, škody spôsobené úmyselným konaním alebo nedbanlivosťou spoločníkov poisteného, osobami, ktoré sú členmi výkonných a dozorných orgánov poisteného, ich manželmi/kami, tiež osobami žijúcimi s uvedenými osobami v spoločnej domácnosti, alebo inou osobou, ktorá konala na pokyn alebo so súhlasom niektorej z týchto osôb.
3. Predmetom poistenia nie sú stavebné prvky alebo príslušenstvo stavieb, ktoré netvorí funkčný prvok stavby a majú umeleckú alebo historickú hodnotu (napr. sochy, fresky, maľby).
4. Poistením nie sú kryté náklady na vyčistenie studne po jej znečistení akoukoľvek udalosťou.
5. Poistením nie sú kryté škody, ktoré nastali v priamej súvislosti s rekonštrukciou alebo inými stavebnými prácami vykonávanými na poistenej stavbe.

6. V prípade škôd spôsobených víchricou alebo krupobitím nie je Union povinný poskytnúť poistné plnenie v prípade, ak škoda vznikla:
 - a) v dôsledku schátranej či inak poškodenej strešnej krytiny alebo krovu,
 - b) v súvislosti so stavebnými prácami vykonávanými na stavbe,
 - c) v súvislosti s tým, že strešná krytina bola provizórna alebo neúplná,
 - d) v dôsledku vniknutia snehu, dažďa, krúp alebo nečistôt cez neuzavreté okná alebo iné otvory.
7. V prípade škôd spôsobených povodňou alebo záplavou nie je Union povinný poskytnúť poistné plnenie v prípade, ak škoda vznikla:
 - a) vytečením alebo uniknutím vody alebo inej tekutiny z vodovodných zariadení alebo potrubí na mieste poistenia,
 - b) spätným vystúpením odpadovej vody z verejného kanalizačného potrubia, pokiaľ k nemu došlo v priestoroch pod úrovňou okolitého terénu,
 - c) vztláním zemskej vlhkosti alebo vzdutej hladiny spodnej vody, pokiaľ nie je v priamej súvislosti so záplavou alebo povodňou,
 - d) vlhkom, plesňami alebo atmosférickými zrážkami,
 - e) pri 10 - ročnom a menšom prietoku vodného toku.
8. V prípade škôd spôsobených vodou z vodovodných zariadení nie je Union povinný poskytnúť poistné plnenie v prípade, ak škoda vznikla :
 - a) na kotloch ústredného, etážového alebo diaľkového kúrenia, armatúrach a zariadeniach pripojených na potrubie, ktoré boli spôsobené inak než kvapalinou alebo parou, ktorá z nich unikala,
 - b) počas tlakových skúšok, pri prestavbe alebo oprave vodovodných alebo stabilných samočinných hasiacich zariadení,
 - c) na samotnom vodovodnom alebo stabilnom samočinnom hasiacom zariadení,
 - d) vlhkom, plesňami, atmosférickými zrážkami alebo spodnou vodou,
 - e) z otvorených vodovodných kohútikov napr. vodou pri umývaní, sprchovaní, kúpaní alebo praní,
 - f) spätným vystúpením odpadovej vody z verejného kanalizačného potrubia, pokiaľ k nemu došlo v priestoroch pod úrovňou okolitého terénu.
9. Pokiaľ sa podľa platných právnych noriem vyžaduje inštalácia bleskozvodu, v prípade škôd spôsobených úderom blesku, je Union povinný poskytnúť poistné plnenie, iba ak poistená poškodená alebo zničená stavba mala v čase vzniku škody zriadený funkčný bleskozvod v súlade s platnými normami, boli na ňom vykonávané predpísané revízie a všetky nedostatky zistené revíziou boli odstránené.
10. V prípade škôd spôsobených rozbitím skla nie je Union povinný poskytnúť poistné plnenie za:
 - a) škodu na sklách s hrúbkou do 4 mm v oknách, dverách, svetlíkoch, strechách, stenách a pod.,
 - b) škodu na vnútornom alebo vonkajšom osvetlení,
 - c) škodu spôsobenú poškriabaním povrchu skla,
 - d) škodu vzniknutú pri doprave alebo zasklievaní.
11. V prípade škôd spôsobených lomom stroja, ak nedošlo z rovnakej príčiny a v rovnakom čase aj k inému poškodeniu alebo zničeniu elektromotora alebo elektronického zariadenia, za ktoré je Union povinný poskytnúť poistné plnenie, nevzťahuje sa poistenie na:
 - a) akékoľvek časti zo skla alebo plexiskla (napr. obrazovky, žiarivky, filtre),
 - b) elektrické a elektronické prvky (napr. integrované obvody, mikroprocesory). To neplatí, ak sa dokáže, že ich poškodenie alebo zničenie bolo zapríčinené poisteným rizikom, pôsobiacim na tieto prvky zvonku, resp. došlo v rovnakom čase k súčasnému poškodeniu alebo zničeniu aspoň dvoch takýchto prvkov na poistenej veci,
 - c) pomocné, prevádzkové hmoty a média, spotrebný materiál a pracovné prostriedky (napr. vývojky, tonery),
 - d) iné časti, ktoré sa podľa skúsenosti musia počas životnosti poisteného predmetu viackrát vymieňať (napr. poistky, zdroje svetla, nenabíjateľné batérie, filtre),
 - e) elektroinštalácie (napr. prírodné, resp. prepojovacie káble, zásuvky, transformátory).

12. Ak veci uvedené v bodoch 11 písm. c) e) nie sú súčasťou poistenej veci (ich hodnota nie je zahrnutá v poistnej sume), poistenie sa na ne nevzťahuje vôbec.

Článok 13 Poistná suma

1. V poistnej zmluve sa dohodne suma (poistná suma), ktorá je hornou hranicou poistného plnenia za jednu poistnú udalosť. Poistnú sumu určuje poistený tak, aby sa rovnala (s výnimkou čl. 14) poistnej hodnote predmetu poistenia v čase uzavretia poistnej zmluvy.
2. Poistnou hodnotou je:
 - a) východisková hodnota veci, alebo
 - b) technická hodnota veci, (ďalej len „poistná hodnota“). Ktorá z možností je poistnou hodnotou, je uvedené v poistnej zmluve. Ak poistený nie je platcom dane z pridanej hodnoty, je súčasťou poistnej sumy aj táto daň.

Článok 14 Poistenie prvého rizika

1. Pri dojednaní poistenia prvého rizika poistná suma nezodpovedá poistnej hodnote poistovanej veci. Poistenie prvého rizika musí byť uvedené v poistnej zmluve. Poistná suma pri poistení prvého rizika je hornou hranicou pre súčet poistných plnení Unionu zo všetkých poistných udalostí, ktoré nastanú v jednom poistnom období (pre poistné zmluvy s bežným poistným) alebo počas doby poistenia (pre poistné zmluvy s jednorazovým poistným).
2. Vyplatením poistného plnenia za škody vzniknuté v priebehu jedného poistného obdobia (pre poistné zmluvy s bežným poistným), resp. doby poistenia (pre poistné zmluvy s jednorazovým poistným) pri poistení prvého rizika sa poistná suma dojednaná v poistnej zmluve do konca prebiehajúceho poistného obdobia (pre poistné zmluvy s bežným poistným), resp. doby poistenia (pre poistné zmluvy s jednorazovým poistným) zníži o hodnotu vyplateného poistného plnenia.
3. Ak sa počas poistného obdobia (pre poistné zmluvy s bežným poistným), resp. doby poistenia (pre poistné zmluvy s jednorazovým poistným) zníži poistná suma pre poistenie prvého rizika dohodnutá v poistnej zmluve v dôsledku vyplatenia poistného plnenia, je možné so súhlasom Unionu na zvyšok poistného obdobia (pre poistné zmluvy s bežným poistným), resp. doby poistenia (pre poistné zmluvy s jednorazovým poistným) na písomnú žiadosť poisteného obnoviť poistnú sumu do jej pôvodnej výšky doplatením poistného.

Článok 15 Podlimity

1. Maximálny limit poistného plnenia Unionu za škody spôsobené povodňou, záplavou a zemetrasením (čl. 2 ods. 26, 27 a 31) pre všetky predmety poistenia, pre ktoré boli dojednané uvedené riziká na jednom mieste poistenia, je spolu 500.000,00 EUR (15.063.000,00 SKK) na jednu poistnú udalosť, ak nie je v poistnej zmluve pre riziko živél stanovená nižšia poistná suma. Pre všetky poistné udalosti vzniknuté v jednom poistnom období (pre poistné zmluvy s bežným poistným), alebo počas doby poistenia (pre poistné zmluvy s jednorazovým poistným), je limitom poistného plnenia poistná suma uvedená v poistnej zmluve.
2. V prípade požiaru alebo výbuchu (čl. 2 ods. 20 a 22), ktorých príčinou bolo úmyselné konanie páchatel'a, je maximálny limit poistného plnenia vo výške 2 mil. EUR (60,252 mil. SKK) na jednu poistnú udalosť za všetky poškodené alebo zničené predmety, ak nie je v poistnej zmluve pre dané riziko stanovená nižšia poistná suma.

Článok 16 Poistné plnenie

1. Hornou hranicou poistného plnenia (limit poistného plnenia) je poistná suma, okrem prípadov uvedených v čl. 15, kedy sú hornou hranicou poistného plnenia podlimity v ňom uvedené. V poistnej zmluve je možné dohodnúť aj ďalšie podlimity poistnej sumy, ktoré budú hornou hranicou poistného plnenia pre vybrané riziká určené v poistnej zmluve. Poistné plnenie poskytuje Union v mene platnej na území Slovenskej republiky, pokiaľ nerozhodne o tom,

že poskytne naturálne plnenie (opravou alebo výmenou vecí).

2. **Živelná udalosť, voda z vodovodných zariadení, odcudzenie stavebných súčastí, vandalizmus (čl. 11 ods. 2 písm. a) až d)**

- a) *Predmety poistené na východiskovú hodnotu*

- i) Ak bol predmet poistenia poškodený alebo zničený a v dobe poistnej udalosti jeho opotrebenie nepresiahlo 50% jeho východiskovej hodnoty, vzniká poistenému právo, pokiaľ nie je ďalej stanovené inak, aby mu Union vyplatil poistné plnenie zodpovedajúce primeraným nákladom na jeho opravu alebo znovuzriadenie (napr. kúpou), ktoré sú v dobe poistnej udalosti obvyklé, znížené o cenu použiteľných zvyškov nahradzovaných častí poškodenej veci,
- ii) Ak v dobe poistnej udalosti opotrebenie predmetu poistenia presiahlo 50% jeho východiskovej hodnoty, určí sa poistné plnenie podľa písm. b).

- b) *Predmety poistené na technickú hodnotu*

Ak bol predmet poistenia poškodený alebo zničený, vzniká poistenému právo, pokiaľ nie je ďalej stanovené inak, aby mu Union vyplatil poistné plnenie zodpovedajúce primeraným nákladom na jeho opravu alebo znovuzriadenie (napr. kúpou), ktoré sú v dobe poistnej udalosti obvyklé, znížené o časť zodpovedajúcu stupňu opotrebenia alebo inému znehodnoteniu poškodenej alebo zničenej veci z doby pred poistnou udalosťou a ďalej o cenu použiteľných zvyškov nahradzovaných častí poškodenej alebo zničenej veci.

3. **Lom stroja (čl. 11 ods. 2 písm. f)**

Ak nastala poistná udalosť z rizika „lom stroja“ vzniká poistenému právo, pokiaľ nie je ďalej stanovené inak, aby mu Union vyplatil poistné plnenie podľa ods. 2 tohto článku, maximálne však technickú hodnotu poistenej veci v čase bezprostredne pred poistnou udalosťou.

4. **Rozbitie skla (čl. 11 ods. 2 písm. e)**

Ak bolo poistené sklo rozbité alebo inak poškodené, vzniká poistenému právo, pokiaľ nie je ďalej stanovené inak, aby mu Union vyplatil poistné plnenie zodpovedajúce nákladom na jeho výmenu, vrátane nákladov na montáž a demontáž skla, výmenu bezpečnostnej fólie a snímačov rozbitia skla, ak je nutná. Union nahradí v prípade poistnej udalosti aj primerané náklady poisteného na lešenie alebo iné pomocné prostriedky potrebné na opravu alebo výmenu skla a demontáž skla, výmenu bezpečnostnej fólie a snímačov rozbitia skla, ak je nutná. Union nahradí v prípade poistnej udalosti aj primerané náklady poisteného na lešenie alebo iné pomocné prostriedky potrebné na opravu alebo výmenu skla a demontáž skla, výmenu bezpečnostnej fólie a snímačov rozbitia skla, ak je nutná. Union nahradí v prípade poistnej udalosti aj primerané náklady poisteného na lešenie alebo iné pomocné prostriedky potrebné na opravu alebo výmenu skla a demontáž skla, výmenu bezpečnostnej fólie a snímačov rozbitia skla, ak je nutná.

5. Ak poškodenú poistenú vec nie je možné opraviť a dať do stavu v akom bola pred poistnou udalosťou, vzniká poistenému právo, pokiaľ nie je ďalej stanovené inak, aby mu Union vyplatil poistné plnenie zodpovedajúce znehodnoteniu poistenej veci poistnou udalosťou.

6. Ak poistený vykoná opravu veci poškodenej v dôsledku poistnej udalosti svojpomocne, Union uhradí primerané náklady za materiál a mzdy, vynaložené za účelom opravy. Od nákladov na materiál sa odpočíta cena použiteľných zvyškov nahradzovaných častí poškodenej veci a v prípade poistenia na technickú hodnotu aj časť zodpovedajúca stupňu amortizácie alebo iného znehodnotenia poškodenej veci z doby pred poistnou udalosťou.

7. Ak je poistná suma nižšia ako poistná hodnota poistenej veci v čase bezprostredne pred poistnou udalosťou nastáva podpoistenie. Ak nastane podpoistenie, je Union oprávnený upraviť poistné plnenie určené podľa ods. 1 až 6 tohto článku vynásobením pomerom poistnej sumy k poistnej hodnote poistenej veci na mieste poistenia v čase bezprostredne pred poistnou udalosťou. Ustanovenie tohto ods. sa neuplatní v prípade poistenia prvého rizika (čl. 14) a v prípade, ak sa poistený dostal do podpoistenia v dôsledku nepresnej indexácie poistnej sumy stanovenej Unionom (čl. 17).

8. Ak je poistná suma vyššia ako poistná hodnota poistenej veci v čase bezprostredne pred poistnou udalosťou, Union je povinný plniť len do výšky poistnej hodnoty poistenej veci v čase bezprostredne pred poistnou udalosťou.

9. Poistné plnenie vypočítané podľa ods. 1 až 8 tohto článku a zvyšené o náhradu nákladov podľa čl. 10 ods. 3 písm. b) a c) nemôže prekročiť výšku poistnej sumy dohodnutej v poistnej zmluve, a ak je podľa ods. 1 tohto článku určený podlimit, tak nemôže prekročiť výšku tohto podlimitu.

10. Pokiaľ Union rozhodol v zmysle ods. 1 tohto článku o poskytnutí naturálneho plnenia a poistený napriek tomu vykonal opravu alebo výmenu, poskytne Union poistné plnenie len do tej výšky,

ktorú by poskytol, keby poistený postupoval podľa jeho pokynov.

Článok 17

Indexácia poistnej sumy

1. V poistnej zmluve si poistený môže zvoliť, či má záujem o každoročnú úpravu poistnej sumy a výšky poistného vyplývajúcu zo zmien v cenách stavebných prác a materiálov (indexácia).
2. Indexácia sa vzťahuje len na predmety poistené na východiskovú hodnotu v rizikách živelná udalosť (čl. 2 ods. 19) a voda z vodovodných zariadení (čl. 2 ods. 37), pokiaľ sa zároveň nejedná o poistenie na prvé riziko (čl. 14).
3. Ak si poistený v poistnej zmluve zvolí indexáciu, Union pošle na jeho adresu minimálne 3 mesiace pred koncom poistného obdobia Oznámenie o zmene poistnej sumy poistených predmetov a výšky poistného (ďalej len „oznámenie“).
4. Index zmeny poistných súm a výšky poistného je určený podľa údajov zo Štatistického úradu Slovenskej republiky za posledný ukončený kalendárny rok pred začiatkom nového poistného obdobia. Ak daný index nebol v čase zasielania oznámenia zverejnený, použije sa index za predchádzajúci kalendárny rok.
5. Pre poistené nehnuteľné predmety sa použije priemer indexov „Ceny stavebných prác“ a „Ceny materiálov spotrebovávaných v stavebníctve“. Výpočet aktuálnej poistnej sumy a aktuálneho poistného je:

aktuálna poistná suma =

$$\frac{\text{poistná suma v predchádzajúcom poistnom období} \times \text{index}}{100}$$

aktuálna poistné =

$$\frac{\text{poistné v predchádzajúcom poistnom období} \times \text{index}}{100}$$

Článok 18

Uvedenie do pôvodného stavu

1. Poistený je povinný opraviť alebo znovuzriadit' stavbu rovnakého účelu na pôvodnom mieste do troch rokov od vzniku poistnej udalosti. Ak nie je možné z právnych dôvodov alebo kvôli hospodárnosti či bezpečnosti znovuzriadit' stavbu na pôvodnom mieste, môže poistený po písomnom súhlase Unionu znovuzriadit' stavbu rovnakého účelu na inom mieste.
2. Union hradí len primerané náklady na uvedenie poistenej veci do pôvodného stavu pred poistnou udalosťou. Union nie je povinný hradit' náklady, vynaložené poisteným pri oprave alebo znovuzriadení poškodenej alebo zničenej poistenej veci, ktoré majú za následok vylepšenie technických alebo iných parametrov poistenej veci oproti stavu pred poistnou udalosťou.
3. Ak poistený nedá z akéhokoľvek dôvodu v lehote uvedenej v ods. 1 tohto článku do pôvodného stavu poškodené alebo zničené poistené veci alebo ich znovuzriadí, je Union povinný poskytnúť poistné plnenie len do výšky určenej čl. 16 ods. 2 písm. b).

Časť II.

Poistenie zodpovednosti za škodu z vlastníctva nehnuteľnosti

Článok 19

Predmet a rozsah poistenia

1. Predmetom poistenia je právnym predpisom uložená zodpovednosť poisteného za škodu spôsobenú inému (tretej osobe):
 - a) vyplývajúcu z vlastníctva poistenej nehnuteľnosti, nachádzajúcej sa na mieste poistenia uvedenom v poistnej zmluve a pozemkov, na ktorých sa poistená nehnuteľnosť nachádza,
 - b) spôsobenú pri vykonávaní stavebných prác nevyžadujúcich stavebné povolenie vykonaných svojpomocne na poistenej nehnuteľnosti.
2. Poistený má právo, aby Union za neho uhradil nároky tretej osoby na náhradu škody, vzniknutej:

- a) na zdraví alebo na živote,
- b) poškodením, zničením alebo stratou vecí,
- c) inou majetkovou ujmom, ktorá vznikla v priamej súvislosti so škodou na zdraví, na živote a na veci, ak poistený za škodu podľa príslušného právneho predpisu zodpovedá.

Predpokladom práva na poskytnutie poistného plnenia je, že ku škode došlo v dobe trvania poistenia.

3. Ak sa k tomu Union písomne zaviazal, nahradí v súvislosti s udalosťou, ktorá by mohla byť dôvodom pre poskytnutie poistného plnenia náklady:
 - a) zodpovedajúce najviac tarifnej odmene advokáta za obhajobu poisteného v prípravnom konaní a pred súdom prvého stupňa v trestnom konaní alebo v priestupkovom konaní vedenom proti nemu, pokiaľ poistený splnil povinnosti uložené mu v čl. 24 ods. 1 písm. c) body viii) a ix), ako aj obdobné náklady pred odvolacím súdom,
 - b) konania o náhrade škody pred príslušným orgánom, ak toto konanie bolo potrebné na zistenie zodpovednosti poisteného alebo na zistenie výšky poistného plnenia, pokiaľ je poistený povinný ich uhradiť, vrátane trov právneho zastúpenia poisteného v tomto konaní, pokiaľ poistený splnil povinnosti uložené mu v čl. 24 ods. 1 písm. c) body viii) a x),
 - c) vynaložené poškodeným v súvislosti s mimosúdny prerokovaním nároku na náhradu škody, pokiaľ je poistený povinný ich uhradiť a pokiaľ splnil povinnosti uložené mu v čl. 24 ods. 1 písm. c) bod viii).

Náklady na právne zastúpenie hradí Union len vo výške tarifnej odmeny stanovenej podľa platného právneho predpisu.

4. Ak poistený zomrie, má poškodený priamo voči Unionu právo, aby mu nahradil škodu v tom istom rozsahu, v akom by mu ju bol povinný nahradit' za poisteného, keby zostal nažive.

Článok 20

Poistná udalosť

1. Poistnou udalosťou je škoda, s ktorou je spojený vznik povinnosti Unionu plniť a ku ktorej došlo v dobe trvania poistenia.
2. Viaceré časovo spolu súvisiace škody, vzniknuté priamo alebo nepriamo z tej istej alebo rovnakej príčiny, zdroja, okolností, udalosti alebo iného nebezpečenstva, sa považujú za jednu škodu, bez ohľadu na počet poškodených (sériová škoda). Za okamih vzniku každej škody zo sérieovej škody sa bez ohľadu na skutočný okamih jej vzniku považuje okamih, keď vznikla prvá z nich.

Článok 21

Vylúčenia z poistenia

1. Poistenie sa nevzťahuje na zodpovednosť za škodu:
 - a) spôsobenú úmyselne,
 - b) prevzatú zmluvou, vrátane náhradného plnenia za nesplnené zmluvné záväzky,
 - c) nespĺnením povinnosti odvrátiť bezprostredne hroziacu škodu a zabrániť zväčšovaniu už vzniknutej škody,
 - d) spôsobenú v príčinnej súvislosti s výrobou, skladovaním, napíňaním, prepravou a akoukoľvek manipuláciou s nebezpečnými látkami, napr. horľavými alebo výbušnými materiálmi, jedovatými látkami a pod.,
 - e) spôsobenú na životnom prostredí a za všetky ďalšie škody vzniknuté následkom znečistenia životného prostredia,
 - f) spôsobenú vznikom inej majetkovej ujmy, nesúvisiacej so škodou na zdraví a na veci,
 - g) spôsobenú porušením právnej povinnosti poisteným pred uzavretím poistnej zmluvy,
 - h) vzniknutú pri výkone podnikateľskej alebo inej zárobkovej činnosti,
 - i) spôsobenú na cudzích huteľných veciach, ktoré boli poistenému požičané, používa ich z iného dôvodu alebo ich má u seba,
 - j) spôsobenú na veciach, ktoré poistený prevzal na spracovanie, opravu, úpravu, predaj, úschovu alebo na poskytnutie odbornej pomoci,
 - k) vzniknutú pri vykonávaní stavebných prác vyžadujúcich stavebné povolenie,
 - l) zodpovednosť z vlastníctva bytového domu vo výstavbe,
 - m) zodpovednosť za škodu spôsobenú pri búracích prácach alebo demolácii.
2. Poistenie sa nevzťahuje na zodpovednosť za škodu:

Časť III. Spoločné ustanovenia

Článok 24

Povinnosti poisteného

- a) spôsobenú poistenej osobe,
 - b) za ktorú poistený zodpovedá svojmu manželovi, blízkym osobám, osobám ktoré s ním žijú v spoločnej domácnosti, svojim obchodným spoločníkom, ich manželom, ich blízkym osobám a osobám, ktoré žijú s obchodným spoločníkom v spoločnej domácnosti,
 - c) spôsobenú podnikateľskému subjektu, v ktorom má poistený, jeho manžel, blízka osoba alebo osoba, ktorá žije s poisteným v spoločnej domácnosti, majetkovú účasť,
 - d) spôsobené podnikateľskému subjektu, ktorý má majetkovú účasť v podnikateľskom subjekte, ktorý je poistený v zmysle týchto poistných podmienok a poistnej zmluvy, zodpovednosť za škodu spôsobenú spoločnosti, ktorá je vlastnená vlastníkom bytu alebo nebytového priestoru alebo nájomcom bytu alebo nebytového priestoru, ich manželom/-kou, príbuzným v priamom rade alebo osobou, ktorá s nimi žije v spoločnej domácnosti,
 - e) spôsobenú tretej osobe v súvislosti s vlastníctvom a/alebo užívaním bytu a jeho príslušenstva (napr. komora, pivnica, šatník a pod.) alebo nebytového priestoru v bytovom dome. Súčasťou bytu/ nebytového priestoru je jeho vnútorné vybavenie a to: vodovodné, teplotné, kanalizačné, elektrické, telefónne prípojky, okrem tých, ktoré sú určené na spoločné užívanie,
 - f) spôsobenú spoločnosti, v ktorej je vlastníkom bytu alebo nebytového priestoru alebo nájomca bytu alebo nebytového priestoru, ich manžel/ka, príbuzní v priamom rade alebo osoby, ktoré s nimi žijú v spoločnej domácnosti, členom štatutárneho orgánu alebo členom dozornej rady,
 - g) v prípade akejkoľvek náhrady škody priznanej súdom Spojených štátov amerických alebo Kanady.
3. Poistenie sa nevzťahuje na zodpovednosť za škodu vyplývajúcu zo vzájomných nárokov spolupoistených osôb.
 4. Ak sa v poistnej zmluve dohodlo, že poistenie sa vzťahuje aj na niektoré riziko vylúčené podľa ods. 1 až 3 tohto článku, platia pre toto poistenie ostatné vylúčenia uvedené v tomto článku.
 5. V poistnej zmluve možno dohodnúť, že poistenie sa nevzťahuje ani na zodpovednosť za škodu vzniknutú inými rizikami ako sú uvedené v ods. 1 až 3 tohto článku.
 6. Union má právo odmietnuť poistné plnenie, ak poistený bez súhlasu Unionu nevznesie námietku premlčania, zaviazá sa uhradiť premlčanú pohľadávku alebo uzavrie súdny zmier alebo ak nepodá včas opravný prostriedok proti rozhodnutiu príslušných orgánov o náhrade škody, pokiaľ v odvolacej lehote nedostal od Unionu iný pokyn.

Článok 22

Poistná suma

1. V poistnej zmluve sa dohodne suma, ktorá bude hornou hranicou poistného plnenia za jednu poistnú udalosť (poistná suma).
2. Poistné plnenie za všetky poistné udalosti počas jedného poistného obdobia (pre poistné zmluvy uzavreté s bežným poistným), alebo za dobu poistenia (pre poistné zmluvy uzavreté s jednorazovým poistným), je obmedzené dvojnásobkom poistnej sumy.

Článok 23

Poistné plnenie

1. Poistné plnenie poskytuje Union v mene platnej na území Slovenskej republiky.
2. Poistné plnenie za jednu poistnú udalosť, vrátane nákladov podľa čl. 19 ods. 3, nesmie prekročiť poistnú sumu dohodnutú v poistnej zmluve. To platí aj pre súčet všetkých plnení pri sériovej škode.
3. Ak poistený nahradí škodu alebo jej časť so súhlasom Unionu poškodenému priamo, má právo, aby mu Union vydal majetkový prospech, ktorý takto získal, avšak len v rozsahu, v akom by bol Union povinný poskytnúť poistné plnenie.
4. Za škodu spôsobenú na klenotoch a šperkoch, na veciach umeleckej hodnoty, historickej hodnoty, starožitnostiach a zbierkach je poistné plnenie obmedzené sumou 400,00 EUR (12.050,40 SKK) za jednu vec alebo zbierku, a za škodu na peniazoch sumou 200,00 EUR (6.025,20 SKK).

1. Okrem povinností stanovených právnymi predpismi je poistený povinný:
 - a) **pred uzavretím a pri uzavretí poistnej zmluvy:**
 - i) odpovedať úplne a pravdivo na všetky písomné otázky Unionu, ktoré sa týkajú dojednaného poistenia a sú rozhodujúce pre uzavretie poistnej zmluvy,
 - ii) umožniť Unionu alebo ním povereným osobám vstup do priestorov, kde sa nachádzajú poistené predmety a umožniť im posúdiť skutočnosti rozhodujúce pre ocenenie poistovaných rizík, ďalej je povinný Unionu alebo ním povereným osobám umožniť nahliadnuť do projektovej, požiaro-technickej dokumentácie a umožniť preskúmanie činnosti zariadenia slúžiaceho na ochranu poisteného majetku,
 - b) **počas trvania poistnej zmluvy:**
 - i) dbať, aby poistná udalosť nenastala, neporušovať povinnosti smerujúce k vzniku, odvráteniu alebo obmedzeniu nebezpečenstva alebo k dodržiavaniu ktorých sa zaviazal v poistnej zmluve. Poistený je povinný upozorniť na dodržiavanie týchto povinností tretie osoby, ktorým poistený majetok zveril,
 - ii) udržiavať poistené veci v dobrom technickom stave, dodržiavať pokyny pre prevádzku a údržbu vecí danú výrobcom. Každá vec musí spĺňať technické predpisy alebo iné normy platné pre jej užívanie v mieste poistenia a poistený je povinný používať poistené veci iba na účely stanovené výrobcom,
 - iii) písomne oznámiť Unionu bez zbytočného odkladu každú skutočnosť, ktorá má vplyv na zvýšenie poisteného rizika, ku ktorému došlo po uzavretí zmluvy, najmä všetky zmeny na poistenej veci, ktoré znamenajú zmenu jej charakteru, účelu využívania alebo zmeny v údajoch, ktoré boli podkladom pre uzavretie poistnej zmluvy,
 - iv) dodržiavať ďalšie povinnosti ustanovené právnymi predpismi,
 - v) oznámiť bez zbytočného odkladu Unionu, že dojednal poistenie tej istej veci na tie isté riziká alebo dojednal poistenie zodpovednosti za škodu u iného poisťovateľa,
 - vi) písomne oznámiť Unionu zmenu poistnej hodnoty poistených vecí, ak došlo v čase trvania poistenia k jej zmene aspoň o 10% poistnej sumy. Na základe oznámenia klienta o zmene poistnej hodnoty upraví Union poistnú sumu a poistné pri nezmenených ostatných podmienkach,
 - vii) v prípade krádeže, lúpeže alebo straty originálnych kľúčov alebo ich legálnych duplikátov od chráneného priestoru, túto udalosť okamžite nahlásiť orgánom činným v trestnom konaní a zabezpečiť okamžitú výmenu zámkov,
 - c) **ak nastane poistná udalosť:**
 - i) urobiť všetky potrebné opatrenia, aby vzniknutá škoda bola čo najmenšia,
 - ii) písomne oznámiť Unionu bez zbytočného odkladu, najneskôr do 3 dní po zistení škody, vznik udalosti, ktorá by mohla byť dôvodom vzniku práva na poistné plnenie, spolupracovať s Unionom pri zisťovaní príčin a rozsahu poistnej udalosti,
 - iii) dať Unionu všetky vysvetlenia a dovoliť mu vykonať vyšetrovania potrebné na zistenie okolností rozhodujúcich pre jeho povinnosť poskytnúť poistné plnenie a predložiť Unionu požadované písomnosti, nevyhnutné pre likvidáciu poistnej udalosti,
 - iv) pokiaľ nie je poistná udalosť, prípadne ňou vzniknutá škoda vyšetrená, nezmeniť stav poškodenej poistenej veci bez vedomia Unionu. To však neplatí, ak je taká zmena nutná, aby sa zabránilo vzniku ďalšej škody alebo aby sa škoda neväčšila. Ďalej je poistený povinný uschovať poškodené alebo zničené veci alebo ich súčasti, pokiaľ Union alebo ním poverené osoby nevykonajú ich obhliadku alebo nedajú písomný súhlas na ich zničenie,
 - v) vyžiadať si predchádzajúci písomný súhlas Unionu na opravu poškodenej poistenej veci. Pokiaľ sa k písomnému návrhu na opravu veci Union nevyjadrí v lehote jedného týždňa od doručenia písomnej žiadosti, môže poistený tak urobiť aj bez súhlasu Unionu,

- vi) oznámiť bez zbytočného odkladu príslušným orgánom polície poistnú udalosť, ktorá vznikla za okolností vzbudzujúcich podozrenie z trestného činu alebo pokusu oň,
 - vii) zabezpečiť voči inému právo na náhradu škody spôsobenej poistnou udalosťou,
 - viii) oznámiť Unionu písomne bez zbytočného odkladu, že poškodený proti poistenému uplatnil právo na náhradu škody, ktorú má nahradiť Union a vyjadriť sa k požadovanej náhrade a jej výške; ak poškodený uplatnil právo na náhradu škody na súde alebo na inom príslušnom orgáne, umožniť Unionu zúčastniť sa konania, príp. vstúpiť do konania ako vedľajší účastník,
 - ix) oznámiť Unionu bez zbytočného odkladu, že v súvislosti so vzniknutou škodou sa začalo trestné konanie proti poistenému, oznámiť meno a sídlo obhajcu, ktorého si zvolil a zabezpečiť, aby bol Union informovaný o priebehu a výsledku tohto konania,
 - x) v konaní o náhrade škody, ktorú má Union nahradiť, postupovať v súlade s pokynmi Unionu, neuznáť ani neusporiadať akýkoľvek nárok na náhradu škody bez predchádzajúceho súhlasu Unionu.
2. V poistnej zmluve sa Union a poistený môžu dohodnúť na ďalších povinnostiach poisteného.
 3. Ak poistený vedome porušil povinnosti uvedené v ods. 1 tohto článku alebo v poistnej zmluve a toto porušenie malo vplyv na vznik poistnej udalosti, zväčšenie rozsahu následkov poistnej udalosti, zvýšenie nákladov Unionu na zisťovanie rozsahu následkov poistnej udalosti, alebo sa ním sťažilo zistenie právneho dôvodu plnenia, rozsahu alebo výšky škody alebo náhrada škody nemohla byť poskytnutá včas, má Union voči poistenému právo na zníženie poistného plnenia z poistnej zmluvy, resp. na primeranú náhradu vyplatených súm poškodenému, s prihliadnutím k tomu, aký vplyv malo toto porušenie na rozsah povinnosti Unionu plniť.
- Ak bolo porušenie povinností poisteného zistené po výplate poistného plnenia, má Union právo na vrátenie tej časti poistného plnenia, ktorú by nevyplatil, pokiaľ by sa o porušení povinností dozvedel pred jeho výplatou.

Článok 25 Povinnosti Unionu

Okrem povinností stanovených právnymi predpismi je Union povinný:

- a) prerokovať s poisteným výsledky vyšetrovania, vykonaného v záujme zistenia rozsahu a výšky poistného plnenia alebo mu ich oznámiť,
- b) umožniť poistenému nahliadnuť do dokladov, ktoré v priebehu vyšetrovania jeho poistnej udalosti získal. Poistený má právo vyhotoviť si na vlastné náklady kópie alebo odpisy z týchto dokladov,
- c) zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach, ktoré sa týkajú poistenia a ktoré sa dozvie pri uzavieraní poistenia, pri jeho správe a pri likvidácii poistných udalostí; to neplatí vtedy, ak je zákonom uložené alebo povolené poskytnutie informácie

a v prípadoch, keď poistený dá súhlas na poskytnutie informácie.

Článok 26 Spoluúčasť

1. V poistnej zmluve je možné dohodnúť sumu, ktorou sa bude poistený podieľať na poistnom plnení pri každej poistnej udalosti (spoluúčasť). V prípade, ak výška škody neprevýši výšku spoluúčasti, nie je Union povinný poskytnúť poistné plnenie.
2. Union odpočíta sumu dohodnutej spoluúčasti zo sumy poistného plnenia.

Článok 27 Výplata poistného plnenia

1. Ak vzniklo právo na poistné plnenie, je Union povinný poskytnúť ho do 15 dní po skončení vyšetrovania poistnej udalosti potrebného na zistenie rozsahu povinnosti Unionu plniť.
- Vyšetrovanie sa musí vykonať bez zbytočného odkladu a považuje sa za skončené vtedy, keď Union oznámil poistenému výšku poistného plnenia alebo jeho zamietnutie.
2. Ak nie je možné vyšetrovanie ukončiť do 1 mesiaca od oznámenia poistnej udalosti, je Union povinný na písomné požiadanie poisteného vyplatiť primeraný preddavok.

Článok 28 Prechod práv

1. Ak poistenému vzniklo proti inému právo na náhradu škody spôsobenej poistnou udalosťou, prechádza jeho právo na Union, a to až do výšky plnenia, ktoré mu Union poskytol.
2. Na Union prechádza tiež právo poisteného na náhradu tých trov konania o náhrade škody, ktoré boli poistenému priznané, pokiaľ ich Union zaplatil za poisteného.
3. Poistený je povinný bez meškania Unionu oznámiť, že nastali dôvody na uplatnenie práv uvedených v ods. 1 a 2 tohto článku a odovzdať mu doklady potrebné na uplatnenie týchto práv.
4. Ak poistený nezabezpečí Unionu právo na náhradu škody voči inému alebo inak zmarí možnosť uplatnenia tohto práva, má Union voči nemu právo na náhradu súm, ktoré pre takého porušenie nemohol uplatniť, až do výšky vyplateného poistného plnenia.

Článok 29 Záverečné ustanovenia

1. Od ustanovení čl. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27 a 28 VPPBD sa možno v poistnej zmluve odchýliť.
2. Pre doručovanie písomných dokumentov platí, že povinnosť doručiť písomnosť je splnená dňom, keď ju adresát prevezme, odmietne prevziať alebo dňom, keď ju pošta vrátila odosielaajúcej strane ako nedoručenú. Písomnosti sa doručujú na poslednú písomne oznámenú adresu.
3. Tieto VPPBD boli schválené predstavenstvom Union poisťovňa, a.s. Bratislava dňa 21.05.2009 (zápisnica č. 2009/17) a nadobúdajú účinnosť dňom 01.06.2009.